

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 419/2012
16.11.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Живковић, председника већа, Олге Ђуричић и Снежане Андрејевић, чланова већа, са саветником суда Радојком Маринковић, као записничарем, одлучујући по захтеву С.п.ц., који је поднет преко пуномоћника М.М.Н., адвоката из Б., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда III-9 У 8546/12 од 29.08.2012. године, са противном странком Агенцијом за реституцију Републике Србије, Јединицом за конфесионалну реституцију, у предмету враћања имовине црквама и верским заједницама, у нејавној седници већа одржаној дана 16.11.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

Захтев се ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом одбијена је тужба С.п.ц., поднета против закључка Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију број 46-00-00509/07-03 од 30.04.2012. године за враћање земљишта одузетог по основу аграрне реформе, претходно власништво Задужбине О.Ј. и супруге Т.З. и то катастарске парцеле број 41308 у површини од 89 ари и 08м², катастарске парцеле број 41310/3 у површини од 16 ари и 71м² и катастарске парцеле број 41311/3 сада уписане у земљишној књизи ЗКУЛ број 5916 КО Доњи Град у Суботици као пољопривредно земљиште - њива у Д.Т. у приватној својини сувласника А.Ј. и А.М. са по ½ дела, јер нису испуњене законске претпоставке за вођење поступка. У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац, понављајући наводе из тужбе, истиче да је у управном поступку доказао да је предмет захтева у поступку реституције имовина црквене задужбине која је пре одузимања предата тужиоцу на коришћење и управљање у фактичком смислу. Указује да је према члану 257. Устава Српске православне цркве прописано да су црквене задужбине и оне које нису намењене црквеним потребама и циљевима, али су поверене на управу и руковање црквеним властима, заводима и установама, што је и овде случај. Истиче да није спорно да имовина задужбине није, нити може бити имовина цркве, с обзиром да је чланом 13. Закона о задужбинама и фондацијама, прописано да је имовина задужбине увек у власништву задужбине и да она не може бити предмет наслеђивања. Ако би имовина црквених задужбина престала да буде имовина тих задужбина оне би изгубиле свој циљ и законску улогу постојања. Међутим, црква која управља имовином задужбине и задужбином има право на враћање одузете имовине црквених задужбина, јер је чланом 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, прописано да је предмет реституције и имовина црквених задужбина. При томе се имовина задужбине не враћа црквама у својину, већ опет на управљање. Са ових разлога налази да није потребно доказивати правно следбеништво цркве са задужбином, те да је одузета имовина црквених задужбина предмет реституције и на основу члана 70. Закона о задужбинама и фондацијама. Са ових и осталих разлога изнетих у захтеву, предлаже да Врховни касациони суд уважи захтев и укине односно преиначи побијану пресуду.

Противна странка, Агенција за реституцију Републике Србије - Јединица за конфесионалну реституцију у одговору на захтев остаје у свему при наводима изнетим у образложењу оспореног закључка и одговору на тужбу датом у управном спору који је окончан побијаном пресудом. Сматра да је побијана пресуда у свему правилна и на закону заснована и предлаже да Врховни касациони суд одбије захтев као неоснован.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је неоснован.

Према образложењу побијане пресуде, правилно је оспореним закључком одбачен захтев тужиоца јер нису испуњене законске претпоставке за вођење поступка. Ово са разлога што је у поступку који је претходио доношењу оспореног закључка утврђено да имовина која је предмет захтева за реституцију није представљала имовину цркве односно верске заједнице, већ задужбине, а да Задужбина О.Ј. и Т.З. не представља црквену задужбину, те да С.п.ц.о.С. није правни следбеник те задужбине, већ је била

бенефицијар на делу задужбинске имовине, а тужилац није доставио прописе и важећа акта цркве који се односе на питања правног следбеништва, односно да је С.п.ц.о.С. правни следбеник предметне задужбине. Стога и по налажењу Управног суда нису испуњени услови за примену чл. 1,6.и 9. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама.

Оцењујући законитост побијане пресуде Врховни касациони суд налази да је та пресуда донета без повреда правила поступка и уз правилну примену материјалног права на утврђено чињенично стање садржано у оспореном закључку. Побијаном пресудом оцењена су сва питања и околности које су могле бити од утицаја на законитост оспореног закључка, а образложење побијане одлуке садржи јасне и одређене разлоге којима се суд руководио при оцени законитости оспореног закључка и у погледу чињеничног стања и у примени материјалног права, које у свему прихвата и овај суд.

Врховни касациони суд је ценио наводе захтева да црква која управља имовином задужбине и задужбином има право да јој се та имовина врати на управљање, јер је одузета имовина црквених задужбина предмет реституције на основу члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, као и на основу члана 70. Закона о задужбинама и фондацијама, па налази да ови наводи нису основани. По налажењу Врховног касационог суда, начин управљања имовином задужбине не може променити неспорну чињеницу која у конкретном случају опредељује правну природу задужбине, а то је да је задужбина основана од стране физичког лица из његове имовине и да је у моменту одузимања имовина чије се враћање тражи била у власништву ове задужбине, а не цркве или верске заједнице у смислу чл. 1. и 6. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама („Сл. гласник РС“, број 46/06), због чега не може бити предмет реституције по члану 9. овог Закона. Управитељ задужбине није власник задужбинске имовине, те не може полагати ни право на враћање имовине која је одузета задужбини. Стога је Управни суд законитост оспореног закључка оценио правилном применом наведених одредаба Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, а позивање подносиоца захтева на одредбу члана 70. Закона о задужбинама и фондацијама („Сл. гласник РС“, број 88/10 и 99/11), којим је прописано да се забрањује отуђење и оптерећење имовине која је одузета задужбинама у периоду од 1945. године до доношења закона којим се уређује враћање одузете имовине и накнаде за одузету имовину, по оцени овог суда, није од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари.

Налазећи да ни остали наводи захтева не могу довести до другачије оцене законитости побијане пресуде, која је донета без повреда правила поступка и уз правилну примену материјалног права, Врховни касациони суд је на основу члана 55. став 1. Закона о управним споровима одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 16.11.2012. године, Узп 419/2012

Записничар,

Радојка Маринковић,с.р.

Председник већа - судија

Снежана Живковић,с.р.

ДНА:

1. подносиоцу захтева преко пуномоћника са налогом за плаћање судске таксе за пресуду у износу од 980,00 динара
2. Управном суду уз повраћај списка
3. Агенцији за реституцију-Јединици за конфесионалну реституцију уз повраћај достављених списка
4. писарници/архиви суда

Радојка Маринковић/ан